

IV. Satamahallitus.

Satamahallituksen vuodelta 1923 laatima kertomus oli seuraavansisältöinen:

Hallituksen kokoonpano. Joulukuun 13 p:nä 1922 pitämässään kokouksessa valitsi kaupunginvaltuusto satamahallituksen jäseniksi johtaja I. Lindforsin, filosofiantohtori C. H. Ramsayn, johtaja J. Pelinin, taloudenhoitaja A. Halmeen ja satamatyömies R. Kopran, samalla valiten mainituista jäsenistä varapuheenjohtajaksi johtaja Lindforsin ja kuului hallitukseen vuonna 1923 yllämainitut jäsenet sekä puheenjohtajana satamalaitoksen johtaja O. E. Jaatinen ja rakennuskonttorin satamarakennusten osaston työpäällikkö S. Randelin itseoikeutettuina jäseninä.

Huoneisto. Satamahallituksen saatua tietää terveydenhoitolautakunnan muuttavan lautakunnan käyttämästä huoneistosta päätti hallitus lähettää rahatoimikamariin ehdotuksen että kamari päättäessään mainitun huoneiston vastaisesta käytöstä luovuttaisi sen satamahallituksen ja satamaliikennekonttorin käytettäväksi.

Kokoukset y. m. Satamahallituksella oli vuoden kuluessa 18 kokousta, joissa käsiteltiin 469 vuoden varrella diarioon vietyä asiaa, joista suurin osa loppuunkäsiteltiin. Satamahallituksesta lähetettyjen kirjelmien luku nousi 317:een, joista useimmat olivat lausuntoja ja ehdotuksia tärkeistä kysymyksistä.

Kerääntyneiden töiden, varsinkin tulo- ja menoarvion käsittelyn johdosta ei satamapäälliköllä ollut tilaisuutta kesällä nauttia hänelle kuuluvaa kesälomaa.

Kanslia-apulaisen M. A. Spåren sijaan, jolle myönnettiin pyytämänsä ero syyskuun 15 p:stä lukien, otti hallitus toistaiseksi neiti D. Clevén mainitusta päivästä lukien.

Satamahallituksen tekemä ehdotus erinäisten toimihenkilöjen virkanimitysten muuttamiseksi esitettiin rahatoimikamarin istunnossa lokakuun 23 p:nä, mutta ei antanut aihetta minkäänlaisiin toimenpiteisiin kamarin puolelta. Hallitus päätti, että uudet nimitykset otettaisiin käytäntöön erinäisiä nyt vapaana olevia virkoja konttorissa vakinaisesti täytettäessä.

Satamahallituksen pöytäkirjakieli. Rahatoimikamarille antamassaan, kesäkuun 22 p:nä 1922 annetun kielilain soveltamista koskevassa, lausunnossa ilmoitti hallitus että sen päätökset annettiin asianomaisille kunkin omalla kielellä, joko suomeksi tai ruotsiksi laaditulla kirjelmällä.

Merenkulkuun perehtyneen satamakatsantomiehen asettaminen. Vaadittuna lausuntona satamahallituksen kaupunginvaltuustolle tekemän uudistetun ehdotuksen johdosta, että Helsinkiin otettaisiin merenkulkuun perehtynyt

henkilö satamakatsantomieheksi, esitti hallitus, että yksi satamaviskaalintoimi lakkautettaisiin ja sen sijalle järjestettäisiin satamakatsantomiehentoimi samoin palkkauksin ja velvollisuuksin kuin satamaviskaalit, sekä ilmoitti, että satamaliikennekonttorin ilmoitusosaston esimies A. S. Söderholm olisi pätevä henkilö yllämainittuun toimeen. Asiaa lopullisesti käsitellessään päätti kaupunginvaltuusto sittemmin lakkauttaa yhden satamaviskaalintoimen ja sen sijaan asettaa satamakatsantomiehentoimen sellaisilla pätevyysheidoilla ja virkatoimivallalla, jotka mainitaan lokakuun 18 p:nä 1920 annetussa, kauppalajojen merikelpoisuuden tarkastusta koskevassa asetuksessa sekä myöntää tälle toimihenkilölle satamaviskaalin nykyisen palkkauksen, minkä ohessa valtuusto päätti, koska maaliskuun 27 p:nä 1890 asetuksessa annettu määräys kaupunkikuntien velvoittamisesta palkkaamaan satamaviskaaleja on lakkautettu, kehottaa satamahallitusta vuoden 1924 tulo- ja menoarviota laatiessaan ryhtymään tämän aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Tullivahtimestarien lukumäärän lisääminen. Koska useampia kertoja oli sattunut, että satamissa olevat laivat saivat keskeyttää purkamistyönsä sen takia, että tullikamarilla ei ollut kylliksi suurta määrää vahtimestareita tullitarkastusta varten sekä viimeksi kuluvan heinäkuun 1 ja 2 p:nä eräs tavaran vastaanottaja tullin määräyksestä velvoitettiin kuljettamaan raskaita automobiililaatikoita aina 150 metrin päähän laivasta, joka aiheutti tavaran vastaanottajalle nelinkertaiset menot, päätti hallitus tullihallitukselta anoa, että ryhdyttäisiin tarmokkaisiin toimenpiteisiin, jotta sellainen tulevaisuudessa välttyisi, jonka ohessa oli kiinnitettävä huomiota siihen, että tullihallituksen hallitukselta ja eduskunnalta oli anottava määrärahaa tullivahtimestarien luvun lisäämiseksi.

Satamaliikenne vuoden vaihteessa ja satamajäänmurtajan työt. Vaikkakin vuoden 1922 lopulla ja 1923 alussa noin 30 laivaa oli yhtäkaa satamassa sekä vaikka sattui useita pyhäpäiviä peräkkäin ja muuten vallitsi epäsuotuisat olosuhteet voitiin satamissa kuitenkin suorittaa työt jotakuinkin tyydyttävästi ja suuret määrät tavaroita saatiin edelleen kuljetetuiksi asianomaisten liikennöitsijöiden myötätuntoisuuden sekä rautatiehallituksen osoittaman ymmärtämyksen avulla, joten pääkaupunki on hyvällä menestyksellä voinut kilpailla valtakunnan muiden satamakaupunkien kanssa. Kaupungin satamajäänmurtaja Herculeksen toiminnasta mainittakoon, että vaikkakin sää oli leuto ja yksityiset hinaajalaivat kilpailivat sen kanssa, tuotti se kuitenkin joulukuussa 1922 39,400 markkaa, ja voitiin jo silloin todeta miten välttämätön jäänmurtaja oli tarpeellisia laivojen siirtoja varten.

Satamaolot vuonna 1923. Vuonna 1923 on ollut huomattavissa melkoinen Helsingin laivaliikenteen kasvaminen ja satamahallituksen pyrkimys kohdistui pääasiallisesti siihen, että liikennöitsijöillä olisi tilaisuus nopeasti ja ilman keskeytyksiä suorittaa kuorma- ja purkaustyöt, sekä ennen kaikkea saattaa satamamme sellaisiksi, että ne täyttäisivät, tarkoituksenmukaiselle ja hyvälle satamalle asetettavat vaatimukset. Ettei näitä pyrkimyksiä ole voitu toteuttaa satamahallituksen toivomassa laajuudessa, riippui kaupungin taloudellisista vaikeuksista, mutta joka tapauksessa kaupunginvaltuusto, huomaten tilanteen vaatimuksen, hyväksyi hallituksen tärkeimpiä tarpeita koskevat ehdotukset, myöntämällä niihin tarvittavat määrärahat.

Munkkisaaren tehdaskorttelin lunastus. Sen johdosta että satamahallitukselta oli vaadittu lausuntoa Aktiebolaget Munkholmen Osakeyhtiön kaupaksi tarjoamasta yhtiön omistamasta Munkkisaaren tehdaskorttelista n:o 177, päätti hallitus antaa asian valiokunnan käsiteltäväksi, johon kuuluivat pu-

heenjohtaja Jaatinen, varapuheenjohtaja Lindfors sekä jäsen Pelin ja satamakaupteeni Lindfors.

Valiokunnan antaman lausunnon perusteella päätti hallitus ehdottaa rahatoimikamarille, että Munkkisaari lunastettaisiin 4,000,000 markasta.

Kysymyksessä oleva kortteli kaikkine rakennuksineen lunastettiin sittemmin 5,296,150 markan hinnasta.

Lausunto ehdotetusta Hermannin I asemakaavasta. Kaupungin yleisten töiden hallitus lähetti ehdotuksen Hermannin asemakaavaksi ja pyysi asiasta satamahallituksen lausuntoa.

Sittenkun oli läpikäyty työpäällikkö Randelinin ja satamaliikennekonttorin asiassa antamat lausunnot, päätti hallitus kannattaa mainittujen viranomaisten tekemiä ehdotuksia ja puoltaa asemakaavaa hyväksyttäväksi heidän tekemillään ehdoilla sekä edellyttäen, että otettaisiin huomioon ehdotettujen tehdaskorttelien tarvitsema rautatieyhteys rantaan tai sinne rakennettaviin laitureihin.

Satama-alueen rajojen määrääminen. Koska aikaisemmin asetettu komitea niiden alueiden rajojen määräämistä varten, joiden tulisi kuulua satamahallinnolle, ei ole ottanut lukuun erinäisiä satamaliikenteelle tärkeitä alueita, päätti hallitus rahatoimikamarilta anoa komitean asettamista, jonka velvollisuutena olisi tarkoin määritellä mainitut rajat ja näistä tehdä ehdotus, johon komiteaan hallitus puolestaan valitsi puheenjohtaja Jaatisen, jäsen Randelinin ja satamakaupteeni Lindforsin.

Rahatoimikamari ei kuitenkaan ottanut huomioon mainittua ehdotusta vaan kehoitti hallitusta laatimaan yksityiskohtaisen ehdotuksen asiasta, jonka johdosta hallitus päätti siirtää kysymyksen lähemmän käsittelyn aikaisemmin mainitulle valiokunnalle.

Eteläsataman aitaaminen ja satamapoliisit. Rahatoimikamari oli lähettänyt satamahallitukselle lausuntoa varten tullihallituksen kaupunginvaltuustolle osoittaman esityksen, jossa kehoitettiin ryhtymään toimenpiteisiin Eteläsataman satama-alueen aidoittamiseksi. Tässä tarkoituksessa päätti hallitus antaa jaoston, johon kuului puheenjohtaja Jaatinen, jäsen Randelin ja satamakaupteeni Lindfors periaatteellisesti tutkia kysymystä koko laajuudessaan ja rahatoimikamarille siitä perustellussa esityksessä ilmoittaa ja koska puheenjohtaja kaupungin poliisimestarille oli tehnyt ehdotuksen, että perustettaisiin eri satamapoliisivirka erityisine ohjesääntöineen, jonka ehdotuksen poliisimestari oli luvannut ottaa harkittavakseen, oli tästä myöskin tässä yhteydessä rahatoimikamarille ilmoitettava.

Siivottomuus satama-alueilla. Suomen satamaliitto oli rautatiehallitukselle lähettänyt esityksen pyytäen, että se ryhtyisi asian vaatimiin toimenpiteisiin, että rautateiden palveluskunta ei saisi, niinkuin yleisesti on tapana, puhdistaa tavaravaunuja kaupunkien satama-alueilla, täten aiheuttaen kaupungeille turhia kuluja näiden alueiden puhdistamisesta. Tämän johdosta päätti hallitus jättää satamaliikennekonttorin toimeksi, jos tällaista siivottomuutta sattuisi Helsingin satamissa, ryhtyä toimenpiteisiin mainittujen haittojen poistamiseksi.

Alueiden luovuttaminen satamalaitokselle. Työpäällikkö Randelinin ehdotuksesta päätti hallitus ehdottaa rahatoimikamarille, että kahta n. 2,400 m² ja 900 m² suuruisia täytealuetta Taivallahdessa ei vuokrattaisi, koska hallitus aikoi ehdottaa, että mainitut alueet luovutettaisiin satamalaitokselle.

Varastosuojien hankinta. Vaaditussa lausunnossa rahatoimikamariin tehdystä esityksestä että kaupungille luovutettaisiin kaksi valtiolle kuuluvaa

Hieta- ja Jätkäsaarelle menevän ylimenopaikan luona olevaa varastosuojaa tai ne poistettaisiin sekä että varastosuojat, jos ne joutuisivat kaupungille, annettaisiin satamalaitoksen huostaan, päätti hallitus puoltaa esitystä sekä ehdottaa, että kamari anoisu suojien luovuttamista kaupungille ilman korvausta.

Vuokraoikeuden pitentäminen. Antamassaan lausunnossa, joka koski Aktiebolaget Maritim osakeyhtiön anomusta vuokraoikeuden pitentämisestä vähintään kymmenellä vuodella, joulukuun 31 p:stä 1925 lukien Pohj. Blekholman alueisiin n:ot 1 ja 2, päätti hallitus ehdottaa, että anomukseen suostuttaisiin, ehdolla että anojan, jos kaupunki ennen vuokra-ajan loppumista tarvitsisi alueita, on luovutettava ne kaupungin käytettäväksi vuoden kuluttua irtisanomisen jälkeen.

Niinikään ehdotti hallitus suostumaan Uudenmaan pursiklubi nimisen purjehdusseuran anomukseen saada vuokra-aikaansa pitennettyä 15 vuodella tilaan n:o 102 Blekholmankarilla, kuitenkin edellyttäen että vuokra-aika vahvistettiin 10 vuodeksi vuoden 1926 alusta lukien, että vuokramaksuksi määrättiin 100 markkaa vuodessa sekä ehdolla, että vuokraaja veloitettiin vuoden kuluttua irtisanomisen jälkeen luovuttamaan alueen siinä tapauksessa että kaupunki ennen vuokra-ajan loppuunkulumista sitä tarvitsee.

Paikan luovuttaminen lentosatamaa varten. Sen johdosta, että Aktiebolaget Aeronaut yhtiö oli anonut sopivan mairinnousupaikan osoittamista yhtiön lentokoneille niiden lentovuoroilla Helsingin ja Tallinnan välillä, päätti hallitus ilmoittaa myöntäneensä mainitulle yhtiölle oikeuden toivomassaan tarkoituksessa toistaiseksi rakentaa itselleen laiturin rantakaistaleelle, joka on Kruunuvuorenkadun jatkona Katajanokalla, josta alueesta yhtiön on maksettava vuokraa 20 penniä neliömetriltä viikossa.

Aero Osakeyhtiön tekemä anomus saada vuokrata alue Katajanokalta perustaakseen sinne väliaikaisen lentosataman lähetettiin satamakapteeni Lindforsille ja työpäällikkö Randelinille ehdotuksen laatimista varten.

Hiilien nosto satama-alueella. Satamakapteenin pyydettyä toimintaohjeita sen johdosta, että eräät työläiset olivat anoneet oikeutta saada eri satama-alueilla nostaa hiliä merestä, päätti hallitus ilmoittaa, että lupaa tällaiseen hiilien nostoon ei saanut myöntää.

Tonttipaikka merentutkimuslaitosta varten. Merentutkimuslaitoksen antotua, että sille luovutettaisiin tonttipaikka satama-alueelta, päätti hallitus, asiasta neuvoteltuaan, yleisten töiden hallitukselle kirjelmällä ilmoittaa ettei hallitus katsonut kaupungin voivan satama-alueelta luovuttaa tonttipaikkaa, koska kaupunki itse tarvitsi koko ranta-alueen ja valtion omistamalla kaupungin ulkopuolella olevilla saarilla kyllä löytyi sopivia alueita sanottua tarvetta varten.

Evätyt anomus saada vuokrata alue korttelissa n:o 178. Vaaditussa lausunnossa Asfaltti Osakeyhtiö Lemminkäisen anomuksen johdosta saada vuokrata lisäalue yhtiön jo ennestään vuokraamiin varastopaikkoihin n:ot 18 ja 19 a korttelissa n:o 178 Merisatamassa, päätti hallitus ehdottaa, että puheenaoleva anomus hylättäisiin.

Muutostyöt Sörnäsän rautatieasemalla. Työpäällikkö Randelinin tekemän ehdotuksen johdosta päätti hallitus rahatoimikamarille ehdottaa, että kamari ehdottaisi rautatiehallitukselle että viimeksimainittu hallitus Sörnäsän rautatieasemalla teettäisi seuraavat muutostyöt: poistaisi erään oheelliseen karttaan punaisella ylivedetyn radan; teettäisi väliaikaisen vaihderadan läntisen laiturin ratojen välille; teettäisi keskimmäiseen laituriiin johtavat rautatierai-

teet ja vaihteet mainittujen vaihteiden eteläpähän saakka, ehdolla että mainitut vaihteet tulisivat rautateiden omaisuudeksi ja voitaisiin ottaa pois kun rata-alue mahdollisesti rakennetaan uudestaan; sekä mahdollisimman pian ryhtyisi mainittua asemaa uudestijärjestämään pääasiallisesti tarkoitusta varten laaditun, satamahallituksen kirjelmään liitetyn, kartan mukaisesti.

Uusi silta Taivallahteen. Koska satamahallitus Taivallahdessa nykyisin vallitsevan, innokkaasta rakennustoiminnasta Töölössä johtuvan, vilkkaan liikenteen johdosta oli pyytänyt rahatoimikamaria ryhtymään toimenpiteisiin, että sotaväen Taivallahdessa olevan ruutivaraston viereinen silta luovutettaisiin yleiselle liikenteelle, mutta esitys ei aiheuttanut toimenpidettä kamarin puolelta, koska silta kuului valtiolle, päätti hallitus kaupungin yleisten töiden hallitukselta anoa, että se, katsoen vilkkaaseen rakennustoimintaan Töölössä, vuoden 1924 menoarvioonsa ottaisi määrärahan uuden purkaussillan rakentamista varten Taivallahteen, sekä korjaisi ja laittaisi kuntoon siellä olevat sillat käytettävissä olevilla varoilla vuoden määrärahoista. Tähän pyyntöön sai satamahallitus sittemmin yleisten töiden hallitukselta myöntävän vastauksen.

Merenkävijät nimisen pursiseuran aallonmurtaja. Merenkävijät niminen pursiseura oli anonut saada rakennuttaa aallonmurtajan seuran vuokraaman Långörn saaren ja Harakka saaren väliseen salmeen, jossa asiassa kaupunginvaltuuston kaupungin likaviemäriolojen parantamista pohtimaan asettama komitea on antanut vaaditun lausunnon. Kun nämä ja erinäiset muut asiakirjat oli tarkastettu ja kysymystä oli tarkoin selosteltu, päätti hallitus kirjelmällä ilmoittaa mainitulle pursiseuralle, että hallitus ei satamaliikenteen kannalta anomusta vastustanut, kunhan aallonmurtajaan jätettiin yli 40 metrin suuruinen aukko veden tehokasta puhdistusta varten, mutta että hallituksella ei ollut oikeutta ratkaista kysymystä, mikä kuului yksinomaan rahatoimikamarille, jolle anojan on jätettävä anomuksensa, jonka ohessa hallitus päätti lähettää täydellisen selostuksen asiasta rahatoimikamarille.

Yhteys Suomenlinnaan sillojen avulla. Puolustusministeriö lähetti rahatoimikamariin kaupungin yhdistämistä Suomenlinnaan silloilla koskevia ehdotuksia, sekä pyysi hallituksen lausuntoa niistä, mutta päätti hallitus kirjelmällä rahatoimikamarille ilmoittaa, että se ei katsonut olevan syytä hyväksyä kumpaakaan ehdotusta, koska ne olivat laaditun silmälläpitämättä kaupungin satamaolojen edelleen kehittymistä, sekä huomautti samalla, että jäitä varten vahvistettu laiva tai lautta kykenisi ylläpitämään liikennettä kaupungin ja Suomenlinnan välillä vuoden ympäri.

Tullimakasiinien korjaukset. Satamahallituksen puheenjohtajan rakennuskonttorin huonerakennusosastolle useasti ehdotettua, että tullimakasiinit y. m. satamahallituksen hoitoon ja valvontaan kuuluvat rakennukset korjattaisiin, koska katot vuotivat, vahingoittaen siten mainittuihin rakennuksiin varastoituja tavaroita, päätti hallitus anoa rahatoimikamaria ryhtymään toimenpiteisiin mainittujen puutteellisuuksien täydelliseksi poistamiseksi ja laitattamaan rakennukset moitteettomaan kuntoon.

Varastosuojan rakentaminen vuodelle. Lausunnossa, joka koski erinäisten vuotientuontiliikkeiden ja speditöörien rahatoimikamarille tekemää esitystä n. 300 m² suuruisen osaston teettämisestä vuotia ja nahkoja varten Katajanokalle makasiinin n:o 8 luo, ehdotti hallitus, että kysymyksen väliaikaista järjestämistä varten Katajanokalla olevan makasiinin n:o 9 läpi kulkevaa seinää pitennettäisiin sekä ovia avattaisiin molemmin puolin rakennuskonttorin ehdotuksen mukaisesti.

Kattovalaistus tullikamarin postipakettiosastolla. Kattovalaistuksen järjestämistä varten tullikamarin postipakettiosastolla anoi hallitus rahatoimikamarilta 2,000 markan suuruista määrärahaa maksettavaksi rahatoimikamarin käyttövaroista.

Hylyn uppoamispaikan merkitseminen. Sittenkuin vahtiristeilijä Hämeenmaa oli törmännyt Kruunuvuoren selällä aikanaan uponneen höyrylaiva European hyllylle, oli rannikopuolustuksen tarkastaja merenkulkuhallitukselle ehdottanut, että mainittu hylky asianomaisesti merkittäisiin ja anoi merenkulkuhallitus, vedoten kesäkuun 1 p:nä 1922 annettuun, majakoita ja muita merenkulun turvallisuuslaitteita koskevaan, asetukseen, ryhdyttäväksi pikaisiin toimenpiteisiin, että hyllyn paikka merkittäisiin mainitun asetuksen 4 §:n säätämällä tavalla. Satamahallitus päätti uudistaa maistraatille aikaisemmin tekemänsä anomuksen että ryhdyttäisiin kiireellisiin toimenpiteisiin hyllyn omistajan, insinööri A. Hännisen, joka oli ostanut sen sotasaaliskeskuksesta, velvoittamiseksi ensi tilassa asetuksenmukaisesti merkitsemään sen paikan sekä merenkulkuhallitukselle ilmoittamaan mihin toimenpiteisiin hallitus jo aikaisemmin on ryhtynyt hyllyn poistamista varten.

Kompassintarkastuspoijun valaiseminen. Merenkulkuhallitus huomautti satamahallitukselle lähettämässään kirjelmässä merenkulkua uhkaavasta vaarasta kun Kruunuvuorenselällä sijaitseva kompassintarkastuspoiju ei ollut valaistu ja anoi tarpeellisia toimenpiteitä liikenteen turvaamiseksi mainitulla alueella. Satamahallitus päätti jättää kysymyksen poijun valaisemisesta sikseen sekä antaa satamaliikennekonttorin tehtäväksi keväällä 1924 yhdessä satamarakennusosaston kanssa, mikäli mahdollista, asettaa mainittu poiju kauemmaksi koilliseen.

Katajanokan varranttimakasiinin ympäristön valaistus. Koska on ilmennyt valituksia Katajanokalla olevan varranttimakasiinin n:o 1 ympärillä olevan alueen huonosta valaistuksesta päätti hallitus lähettää rahatoimikamarille anomuksen, että sen käyttövaroista myönnettäisiin 2,500 markan suuruinen määräraha 6 lampun hankkimista varten mainittuun makasiiniin. Helsingin makasiiniosakeyhtiöltä on anottu lupa työn suorittamiseen.

Eteläsataman lihantarkastusasema. Kysymys lihantarkastusaseman perustamisesta Eteläsatamaan jätettiin lausunnon antamista varten valiokunnalle, johon kuuluivat puheenjohtaja Jaatinen, työpäällikkö Randelin ja satamakapteeni Lindfors. Tämän valiokunnan ehdotuksen mukaan päätti rahatoimikamari sitemmin Eteläsataman eteläisellä rantasillalla olevaan avonaiseen katokseen järjestettäväksi lihantarkastusaseman.

Kappaletavara-asema Katajanokalla. Helsingin kauppiaitten yhdistys oli anonut rahatoimikamaria ryhtymään toimenpiteisiin että Katajanokalle perustettaisiin kappaletavara-asema, mihin tarkoitukseen tarvittavat varat olisi otettava vuoden 1924 menoarvioon sekä että mainitulle tavara-asemalle varattaisiin sopiva paikka Länsisatamasta. Hallitus, jonka päätettäväksi kysymys jätettiin, päätti joka suhteessa puoltaa hakijain anomusta esittäen hallituksen aikaisemmin sekä rahatoimikamarille että kaupungin yleisten töiden hallitukselle asiasta tekemät ehdotukset.

Satamatyömiesten kokous- ja ruokailuhuone. Suomen saha-, kuljetus- ja sekatyömiessliiton os. n:o 35 nimisen työväenyhtymän rahatoimikamarille tekemän esityksen johdosta, joka koski kokous- ja ruokailuhuoneiden rakentamista kaupungin satamatyöläisille päätti hallitus siltä vaadittuna lausuntona ehdottaa, että väliaikaisesti rakennettaisiin siirrettäviä rakennuksia, jotka asetettaisiin rakennuskonttorin ehdottamille paikoille, sekä että rakennuskont-

toria kehoitettaisiin, mainittujen rakennusten piirustuksia laatiessaan hankki-
maan satamatyöläisten luottamusmiesten lausunnot niiden koosta, jonka
ohella kysymys koko laajuudessaan oli otettava käsiteltäväksi vuoden 1924
menoarviota laadittaessa.

Parannuksia purkaus- ja kuormaustöitä suoritettaessa satamissa. Finska
Pappersbruks-, Träsliperi- och Cellulosaföreningarna sekä Kymmene Aktie-
bolag anoivat satamahallitukselta kirjallisesti että lastauttajat ottaisivat
käytäntöön kaksivuoraisen työajan, että työ kaupungin satamissa voisi jat-
koa 16 tuntia vuorokaudessa ilman että siitä tarvitsi maksaa ylimaksua; että
satamiin ensi tilassa hankittaisiin sähkövaihdelaitteet, jotta vetureita tarvit-
taisiin siellä mahdollisimman vähän työtä häiritsemässä; että Katajanokalle,
makasiinien taakse, olisi viipymättä vedettävä raide vaunujen purkamista
varten; että vientitavaraa varten luovutettaisiin useampia makasiineja; sekä
että hiilien purkaminen kiellettäisiin satamissa mutta sen sijaan tapahtuisi
hiilien varastopaikoissa.

Ehdotuksista antamassaan lausunnossa puolsi sekä työpäällikkö Randelin
että satamaliikennekonttori sitä, jolloin työpäällikkö ilmoitti, että lähitulevai-
suudessa ryhdyttäisiin useihin parannuksiin.

Kun mainitut asiakirjat oli luettu ja puheenjohtaja esittänyt jäsenelle
herra Kopralle, eikö satamatyöläisten olisi syytä ottaa uudelleen harkittavaksi
kysymystä työväenammattiyhtymän perustamisesta, päätti hallitus antaa
hakijoille herra Randelinin ja satamaliikennekonttorin erinäisistä kysymyk-
sistä antamain lausuntojen mukaisen vastauskirjelmän, jonka ohella hallitus
kaksivuoroiseen työaikaesitykseen nähden, mikä järjestely hallituksen mie-
lestä voitiin ottaa käytäntöön kiireellisimpänä purjehduskautena eli joului-
kuun tammikuulla kehoitti hakijoita kääntymään Suomen Lastauttajayhdistyksen
puoleen ja tulee hallitus, jos ehdotus voidaan toteuttaa, ryhtymään toimen-
piteisiin, että tulliviranomaisetkin järjestäisivät työaikansa sen mukaisesti.

Sittenkun Helsingin speditööritkin olivat anoneet, että ryhdyttäisiin
erinäisiin toimenpiteisiin purkauksen ja kuormauksen helpottamiseksi m. m.
että liikennöitsijät suuremmissa laajuudessa kuin tähän asti saivat tullata
tavaroiitaan jo rantamakasiineissa ja että Katajanokalle järjestettäisiin väli-
aikainen tavaravastaanottomakasiini tullattua läpikuluttavaraa varten,
sekä tätä tarkoitusta varten lähettänyt useita ruotsinkielisiä, speditöörien
asian käsittelemistä varten pitämien kokousten pöytäkirjoja, päätti hallitus,
että edellämainitut asiakirjat oli suomennettava sekä sittemmin oikeiksi to-
distettuina jäljennöksinä jaettava hallituksen jäsenille yksityistä tarkastamista
varten, jonka ohessa puheenjohtaja Jaatiselle annettiin toimeksi yhdessä
satamakapteeni Lindforsin ja työpäällikkö Randelinin kanssa tarkemmin
valmistella asiaa.

Sittemmin teki Kymmene Aktiebolag yhtiö uuden esityksen, jonka tar-
koituksena oli kiirehtiä raidejärjestelyjä Katajanokan tavaramakasiinien
takana, hiilien purkamisen muuttamista pois satamista, sekä että maka-
siineja paremmin käytettäisiin. Tästä antamassaan lausunnossa ilmoitti työpä-
ällikkö Randelin, että raiteen asettaminen tavaramakasiinien n:o:jen 10 ja
11 taakse aloitettaisiin elokuun puolivälissä, mutta että hiilien purkamista
satamissa ei voitaisi kieltää, ennenkuin sitä varten osoitettaisiin toinen pur-
kauspaikka. Makasiinien käyttämisestä ilmoitti satamaliikennekonttori, että
asianomaisen tarkastusmiehen oli ehdottomasti katsottava, että tavarat
ladottaisiin päällekkäin mahdollisimman korkealle. Hallitus päätti lähettää
anojalle äskennämainittujen viranomaisten lausuntojen mukaisen vastauskir-

jelmän, minkä ohessa hallitus katsoi olevan syytä tehdä esitys kaupungin yleisten töiden hallitukselle, anoen hallitusta vuoden 1924 tulo- ja menoarvioonsa ottamaan määrärahan väliaikaista, Katajanokalle, makasiinin n:o 11 itäpuolelle, rakennettavaa hiilienpurkamissiltää varten, sekä kirjeessä kehoittaa v. t. satamakamreeria tarkoin valvomaan, että tavarat makasiineissa ladotaan huolellisesti ja kyllin korkealle.

Läpikulkuvarasto-oikeus. Satamakannantakonttorin esityksestä myönnettiin Finska Socker Aktiebolaget yhtiölle läpikulkuvarasto-oikeus yhtiön täällä omistamassa makasiinissa.

Nostokurjet Rahapajanrannassa. Sittenkun työpäällikkö Randelin oli laatinut ehdotuksen nostokurkien asettamiseksi Rahapajanrantaan päätti hallitus yksimielisesti ehdottaa, että työpäällikkö Randelinin ehdotus hyväksyttäisiin niin muutettuna, että yhden 5 tonnin ja yhden 2½ tonnin nostokurjen sijasta asetettaisiin kaksi 5 tonnin kurkea. Kysymystä oli perusteellisesti pohdittu kaupungin yleisten töiden hallituksen ja satamahallituksen yhteisessä kokouksessa. Tällöin hyväksyttiin pääasiassa satamahallituksen ehdotus kahden 5 tonnin nostokurjen hankkimiseksi, jolloin kaupungin yleisten töiden hallitus erinäisiä kysymyksessä olevan asian yhteydessä olevia teknillisiä kysymyksiä käsittelemään asetti komitean.

Sittenmin lähetti kaupungin yleisten töiden hallitus mainittujen nostokurkien piirustukset ja selitykset ja päätti satamahallitus ilmoittaa, että hallituksella ei ollut mitään huomautettavaa ehdotettujen kurkien kokoon ja työkykyyn nähden. Lokakuussa hyväksyi rahatoimikamari lopullisesti tämän tekeillä olevan satamalaitoksen tärkeän koneellisen järjestelyn.

Myytäväksi tarjottu nostokurki. Sittenkun täällä oleva sotasatama oli satamahallitukselle lähettänyt erään sataman hallussa olevan 35 tonnin uivan nostokurjen ostoa tai vuokraamista koskevan kirjelmän, päätti hallitus, kurjen kuntoon ja epävarmaan nostokykyyn katsoen, kirjelmällä ilmoittaa sotasatamalle, että se ei sopinut kaupungin satamalle.

Kolimportaktiebolag yhtiön hiilenkuljetuslaitteet. Kolimportaktiebolag yhtiö anoi saada hallussaan olevalle varastoalueelle Jätkäsaarella teettää hiilenkuljetuslaitteita, minkä johdosta hallitus päätti ottaa haltuunsa hakijan osuuden Neptunkadulta luoteeseen olevasta kuormauslaiturista, sekä ehdotti, että kaupungin yleisten töiden hallitus antaisi korjata mainitun sillan ulkososat arvioiduin 41,000 markan kustannuksin Tilapäisiä purkaus- ja venelaitureita varten myönnetystä määrärahasta sekä ottaa kysymyksen sillan pitentämisestä korkeintaan 10 metrillä käsiteltäväksi vuoden 1924 menosääntöehdotuksen yhteydessä. Vielä päätti hallitus rahatoimikamarille puoltaa Kolimportaktiebolag yhtiön anomusta saada mainitulle laiturille sekä lounaiselle osalle Neptunkatua aina Lastaajakadulle asti asettaa raiteita ja rakentaa siirtotelineitä jätettyjen piirustusten mukaan ehdolla, että raiteen asettaminen sillalle järjestettäisiin satamarakennusosaston määräämällä ajalla ja tavalla, että yhtiö maksaisi määrätyn korvauksen ratojen puhdistamisesta ja että kiskot otettaisiin pois 6 kuukautta irtisanomisen jälkeen. Kysymyksessä olevan anomuksen hyväksyi rahatoimikamari myöhemmin.

Merikadun satamaradan haararata tarjottu lunastettavaksi. Rahatoimikamari vaati hallituksen lausuntoa Aktiebolaget Sandvikens skeppsdocka och mekaniska verkstad osakeyhtiön sille tekemän kyselyn johdosta, olisiko kaupunki halukas lunastamaan yhtiön rakentaman tehdasalueelleen korttelissa n:o 178 johtavan Merikadun satamaradan haararadan ja päätti hallitus, puheenjohtajan ilmoitettua, ettei ollut mitään erikoista sopimusta kaupungin

ja hakijan välillä mainitun radan käyttämisestä, rahatoimikamarille antamassaan lausunnossaan ehdottaa, että kysymys sanotun haararadan lunastamisesta jätettäisiin huomioonottamatta.

Sörnäsän sataman vanhan laiturin pitennys ja rautatieraiteet sinne. Otettiin käsiteltäväksi uusien rautatieraiteiden rakentaminen Sörnäsän sataman vanhalle laiturille, jossa asiassa puheenjohtaja hankki varastopaikkojen n:ojen 3—9 ja 10 vuokraajien kirjallisen myöntymisen, joka koski mainittua raidetta varten tarvittavan, heidän alueisiinsa kuuluvan maan luovuttamista korvauksetta ja samasta vuokrasta kuin ennen, sekä samassa yhteydessä eräiden puutavarantiejäin puheenjohtajalle tekemä mainitun laiturin pitentämistä koskeva anomus ja päätti hallitus valtuustolle ehdottaa myönnettäväksi 250,000 markan suuruinen määräraha uuden raiteen rakentamista varten vanhalle laiturille sekä 50,000 markkaa sen pitentämistä varten 15 metrillä.

Puutavarantiejäin esittämät toivomukset. Eräät puutavarantiejät tekivät valituksia satamaoloista Sörnäsän satamassa ja ehdotuksia paremman raidejärjestelyn y. m. aikaansaamiseksi. Antamassaan vastauksessa huomautti satamahallitus, että vuokramaksujen vahvistaminen ja tavaravarastojen vartiointi ei kuulunut hallitukselle, sekä että hallitus oli päättänyt rautatiehallitukselta ano useampia vaihdevetureita Sörnäsän satamaan, varsinkin niinä aikoina jolloin puutavarantie oli vilkkaimmillaan.

Tuulaakimaksujen laskeminen. Uudenmaanlänän maaherran pyydettyä maistraatin lausuntoa siitä, minkä prosentin tullimaksuista vuosien 1924 ja 1925 tuulaakimaksut tulisivat tekemään sekä mihinkä määrään vuoden 1922 tuulaakimaksut nousisivat, päätti hallitus vaaditussa lausunnossa rahatoimikamarille ehdottaa, että tuulaakimaksun tulisi mainittuina vuosina, samoin kuin edellisinäkin vuosina, olla kaksi prosenttia tullimaksusta, jonka ohella ilmoitettiin, että mainitut maksut vuonna 1922 olivat 5,987,072: 09 markkaa.

Tuulaaki- ja liikennemaksujen takaisinmaksaminen. Toiminimi Galerie Hörhammerin ja kauppamatkustaja Carl Neuserin tekemä anomus tuulaaki- ja liikennemaksujen takaisinsuorittamisesta tavaroista, jotka on tuotu ja taas viety pois maasta, jätettiin huomioonottamatta, koska se ei perustunut voimassaoleviin asetuksiin.

Takavarikoidun väkijuomasalakujetuslaivan satamamaksu. Sittenkun tulliviranomaiset takavarikoivat moottorialus »Stigin», sen koettaessa salakuljettaa väkijuomia maahan ja toivat sen Helsinkiin, ja kun satamakannantakonttori on hallituksen harkittavaksi jättänyt, mikäli mainittu alus tämän toimenpiteen nojalla on pidettävä valtion laivana ja sellaisena vapautettava satamamaksuvelvollisuudesta, päätti hallitus, koska seikka, että mainittu laiva oli takavarikoitu, ei merkinnyt sitä, että laiva oli katsottava valtiolle kuuluvaksi, mikä voisi tapahtua vasta sitten kun tuomioistuin lainvoimaisella päätöksellään on julistanut sen valtiolle menetetyksi, kehoittaa satamakannantakonttoria tässä ja muissa samanlaisissa tapauksissa velkomaan ja kantaamaan satamamaksut.

Maksamattomien maksujen poistaminen. Satamakannantakonttori lähetti hallitukselle luettelon konttorin saatavista, yhteensä 5,773: 25 markkaa, ja päätti hallitus kirjelmällä rahatoimikamarilta anoa, että mainittu määrä poistettaisiin tileistä, johon rahatoimikamari sittemmin suostui.

Satamamaksujen alennukset. Rahatoimikamarille lähettämässään kirjelmässä päätti hallitus puoltaa Finska Ångfartygsaktiebolag yhtiön tekemää anomusta saada takaisinmaksetuksi 33,936 markkaa, mikä on 30 % niiden

yhtiön laivojen satamamaksuista, jotka liikenteeseen nähden täyttävät 6 §:ssä vahvistetut vaatimukset.

Niinikään puolsi hallitus Aktiebolaget Victor Ek osakeyhtiön, joka edustaa ruotsalaista moottorilaivaa Hjelmaren, tekemää anomusta 318 markan suuruisen väärinkannettujen satamamaksujen takaisinmaksamisesta.

Syd-Amerika Linjens Agentur Aktiebolag yhtiön tekemän anomuksen johdosta saada takaisin 2,260:80 markkaa bergeniläisen matkailijalaiva Meteorin suorittamista satamamaksuista, päätti hallitus ehdottaa rahatoimikamarille, että mainittuja maksuja alennettaisiin 50 %:lla ja hakijalle maksettaisiin takaisin 1,130:40 markkaa.

Myöntyen osaltaan Axel Holmström aktiebolag osakeyhtiön anomukseen saada takaisin 30 % saksalaisen höyrylaiva Rügenin puolesta suoritetuista satamamaksuista, päätti hallitus rahatoimikamarille ehdottaa, että hakijalle maksettaisiin takaisin 8,093:15 markkaa.

Sittenkun myöskin Borgå ångfartygs aktiebolag yhtiö oli anonut 30 %:n alennusta yhtiölle kuuluvain matkustajahöyrylaivojen J. L. Runeberg ja Borgå puolesta maksetuista satamamaksuista, päätti hallitus kirjelmässä rahatoimikamarille ehdottaa, että anojalle edellämämainitussa tarkoituksessa maksettaisiin takaisin 2,115:84 markkaa höyrylaivasta J. L. Runeberg ja 3,207:60 markkaa höyrylaivasta Borgå eli yhteensä 5,323:44 markkaa.

Rahatoimikamari oli vaatinut lausuntoa Aktiebolaget Finland—Hamburg befraktningskontor osakeyhtiön anomuksesta saada alennetut satamamaksut laivanvarustajien Ernst Russin ja H. M. Gehrckensin omistamille höyrylaivoille, ja päätti satamahallitus ilmoittaa, ettei hallitus katsonut olevan syytä puoltaa mainittua anomusta, koska voimassa olevan satamatariffin 6 §:n mukaan ainoastaan matkustajalaivat voivat saada sellaisen alennuksen.

Merikapteeni J. Sonkinin rahatoimikamarille tekemän anomuksen johdosta saada takaisin maksetuksi satamamaksut kaupungista Venäjälle viedyistä aluksista päätti hallitus, kehoitettuaan hakijaa jättämään yksityiskohtaisen selostuksen kaikista klareeraamistaan aluksista rahatoimikamarin harkittavaksi jättää olisiko ensinkään kiinnitettävä huomiota kysymyksessä olevaan anomukseen.

Jäämaksujen kannanta. Suomen satamaliiton pyydettyä lausuntoa sen johdosta, että oli tehty kysymys jäämaksujen kantamisesta kaupunkien satamajäänsärkijäin aiheuttamien kustannusten peittämiseksi, oli satamaliitteenkonttori antanut vaaditun lausunnon jotapaitsi puheenjohtaja Jaatinen vielä oli neuvotellut Turun satamaviranomaisten kanssa ja tällöin esittänyt hallituksen jäsenen herra Ramsayn tekemän ehdotuksen määrätyn alennuksen myöntämiseksi sellaisille laivoille, jotka talven aikana ovat käyneet satamassa useita kertoja, ollen puheenjohtaja oikeutettu esittämään asiassa myöskin muita alennuksen perusteita.

Puheenjohtaja Jaatinen teki sittemmin selkoa mainittujen viranomaisten kanssa käytyjen neuvottelujen tuloksista, ja katsoi hallitus periaatteellisesti olevan eniten kaupungin edun mukaista vieläkin valmistella kysymystä. Lähestyväksi talvipurjehduskaudeksi vahvistettiin noudatettavaksi kaupungin jäänmurtajalle edellisenä vuonna voimassaoleva taksa.

Suomen satamaliiton työvaliokunnan kyselyn johdosta ilmoitti hallitus että jos jäämaksua päätettiin kantaa, olisi sitä kannettava joulukuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:än.

Tuontitavaran maksuton varastoiminen. Sittenkun Helsingin kauppiaitten yhdistys jo vuonna 1922 oli satamahallitukselle jättänyt ehdotuksen kolmen

päivän maksuttoman ajan myöntämisestä tuontitavaroille Helsingfors magasinaktiebolag yhtiön Länsisatamassa olevissa rantasuojissa, sekä hallitus puoltanut asiaa rahatoimikamarille, oli kamari periaatteessa hyväksynyt hallituksen esityksen sekä antanut sille toimeksi laatia ja kamarille lähettää lopullisen ehdotuksen. Tämän perusteella laati puheenjohtaja Jaatinen Helsingfors magasinaktiebolag yhtiön edustajain kanssa yhdessä ehdotuksen kirjalliseksi sopimukseksi, jonka kaupunginkamreeri tarkasti ja hyväksyi. Sen jälkeen kun ehdotukseen oli tehty erinäisiä pieniä muutoksia hyväksyi sen myöskin satamahallitus ja Helsingfors magasinaktiebolag yhtiö ja lähetettiin se rahatoimikamariin vahvistuksen saamista varten.

Korvaus purkauskalusteiden käytöstä. Sittenkun Aktiebolaget J. D. Stenberg & Söner ja Aktiebolaget Ahjo mekaniska verkstad nimiset osakeyhtiöt olivat anoneet rahatoimikamarilta oikeutta saada korvausta niiltä yksityisiltä henkilöiltä, jotka tulevat käyttämään yhtiön tehdaskorttelin n:o 296 vierelle teetetävällä täytteellä olevia purkauskalusteita, päätti hallitus, jolle asia oli lähetetty lausunnon antamista varten, mielipiteenään lausua, että mitään maksuja ei olisi vahvistettava ennenkuin kaupunki ottaa haltuunsa kysymyksessäolevan sataman, jolloin maksujen tulisi olla samat kuin kaupungin muissa satamissa olevista purkauskalusteista, sekä sitäpaitsi ehdottaa, että kaupungin ja yhtiön väliseen välikirjaan otettaisiin määräys, että Helsingin sovintolautakunta ratkaisisi kaikki sattuvat riitaisuudet.

Ehdotus liikenne- ja satamamaksujen yhtenäiseksi tariffiksi. Suomen satamaliiton pyydettyä hallitusta valitsemaan jäsenen komiteaan, jonka liiton puolesta tuli laatia ehdotus uusiksi liikenne- ja satamamaksutariffeiksi, päätti satamahallitus valtuustolle ehdottaa, että siihen valittaisiin sen varapuheenjohtaja, johtaja I. Lindfors, jonka ehdotuksen kaupunginvaltuusto hyväksyi.

Yllämainitun komitean laskuun hankki satamahallitus satamakannantakonttorilta erinäisiä kannettuja liikenne- ja satamamaksuja koskevia tietoja.

Puheenjohtaja Jaatinen teki sittemmin selkoa tuloksista, joihin satamatariffikomitea oli tullut liikenne- ja satamamaksujen yhtenäiseen laskemiseen nähden maan satamakaupungeissa, ja ilmoitti, että komitea oli yksimielinen siitä, että liikennemaksut laskettaisiin kolmen eri taksan mukaan eli vienti- ja tuontitavaroista, sekä n. k. kotimaantavaroista, joita varten satamaa käytetään, ja vastedes, siihen katsoen, että nykyiset maksut eivät vastanneet rahantarvoa, olisi niitä korotettava 100 %:lla, jota vastoin satamamaksut päätettiin vahvistaa 2: 40 markaksi tonnilta, 40 %:n alennuksella Itämerellä ja 30 %:n alennuksella pitemmillä matkoilla kulkeville laivoille, jonka ohessa puheenjohtaja lisäsi, että komitean ehdotus tullaan painattamaan ja jakamaan eri satamakaupunkien hallinnoille lausunnon antamista varten.

Palkkasoutajien järjestyssäännöt ja taksat. Rahatoimikamari laati, tarkastettuaan satamahallituksen ehdotuksen palkkasoutajien järjestyssäännöiksi ja taksaksi uuden ehdotuksen, joka koski myöskin koneella kulkevia vuokraveneitä, ja päätti satamahallitus puoltaa sitä, muutamain satamaliikennekonttorin tekemin pienin muutoksin.

Satamaoloja koskevat lainsäädännölliset toimenpiteet. Satamahallituksen puheenjohtaja ilmoitti, että oli olemassa komiteamietintö, joka koski ehdotusta uudeksi tullililaiksi johon, sittenkun aikaisemmin tehty ehdotus satamalaiksi yhdenmukaisesti Keskuskauppakamarin ja Kaupunkien liiton hyökkäävän lausunnon perusteella jätettiin sikseen, sisältyi määräykset, jotka suuressa määrin rajoittivat kuntain oikeutta hallita satamiaan ja satamatuloja. Kaup-

pa- ja teollisuusministerille oli sekä Keskuskauppakamari, että Kaupunkienliitto ja Suomen satamaliitto anoneet saada antaa lausuntonsa edellämainitussa asiassa.

Hallitus päätti, että kysymyksessäolevasta mietinnöstä hankittaisiin tarpeeksi monta kappaletta jaettavaksi hallituksen jäsenille, jonka jälkeen asia, jos harkittaisiin tarpeelliseksi, otettaisiin uudelleen käsiteltäväksi.

Vielä ilmoitti puheenjohtaja, että oli laadittu uusi ehdotus tulenvaarallisten aineiden valmistusta, varastossapitämistä ja kuljetusta koskevaksi johtosäännöksi, ja oli Suomen satamaliiton hallitus tarkastanut ja pääasiallisesti hyväksynyt sen. Ilmoitus ei aiheuttanut mitään toimenpidettä hallituksen puolelta.

Kaupunkien yleinen satamajärjestys. Suomen satamaliitto pyysi lausuntoa ehdotuksestaan kaupunkien yleiseksi satamajärjestykseksi sekä satamaliikennekonttorien käytettäväksi ajotuksi kaavakkeiksi. Pöytäkirjaan merkittiin, että satamakapteeni Lindfors satamaliiton työvaliokunnan lokakuun 11 p:nä pitämässä kokouksessa oli tehnyt selkoa hallituksen tarpeelliseksi katsomista muutoksista kysymyksessä olevassa asiassa.

Ehdotus lautakuntien ja hallitusten sihteerinvirkojen yhdistämiseksi. Rahatoimikamari pyysi satamahallituksen lausuntoa ehdotuksestaan kunnallisten lautakuntain ja hallitusten sihteerinvirkain yhdistämisestä kahdeksi viraksi, joiden haltijoita kutsuttaisiin kaupunginsihteeriksi, ja päätti hallitus puolestaan ehdottaa sen evättäväksi.

Yhtenäinen virkapuku satamavirkailijoille. Satamaliitto teki esityksen yhtenäisen virkapuvun käytäntöönottamiseksi kaupunkien satamavirkailijoille ja päätti hallitus liitolle puoltaa ehdotusta muutamien satamaliikennekonttorin tekemin muutoksin.

Eri talvisatamien reklaaminteko. Suomen satamaliitto oli Keskuskauppakamarilta vastaanottanut jäljennöksen Turun kauppakamarin Keskuskauppakamarille tekemästä esityksestä, jossa pyydettiin että viimeksimainittu laitos käyttäisi vaikutusvaltaansa rajoittaakseen sanomalehdissä yhä toistuvat ja harhaanjohtavat reklaami-ilmoitukset eri talvisatamien eduista toisiin samantyyppisiin verraten, sekä lähetti mainitun kirjelmän myöskin Helsingin satamahallitukselle, ja päätti hallitus merkitä saaneensa tiedon edellämainitusta, toivoen, että Turun kauppakamarin täysin oikeutettu toivomus toteutuisi.

Myrskyvaroitus. Sittenkun Suomen satamaliitto oli tehnyt esityksen myrskymerkin antamisesta, mitä esitystä satamaliikennekonttori oli puoltanut, päätti hallitus palauttaa asian mainitulle konttorille kehoittaen sitä laatimaan ja hallitukselle lähettämään ehdotuksen miten monta merkkilaitetta olisi asetettava ja mihin ne olisi järjestettävä sekä laatimaan kustannusarvion kysymyksessäolevalle merkinannolle. Tämän ohella oikeutettiin puheenjohtaja ilman eri esittelyä lähettämään satamaliikennekonttorin yllämainittu ehdotus kirjelmiseen rahatoimikamarille.

Satamakonstaapelia vastaan tehty syytös. Sittenkun satamaliikennekonttori satamahallituksen kehoituksesta oli toimittanut tutkimuksen puheenjohtajalle suullisesti tehdyn ilmiannon johdosta, joka koski satamakonstaapeli A. E. Ekbomin omanvoitonpyyeteistä menettelyä virassa Sörnäsän satamassa, missä tutkimuksessa ei kuitenkaan ilmennyt mitään, mikä olisi aiheuttanut ryhtymään toimenpiteisiin mainittuun konstaapeliin nähden, päätti hallitus jättää asian sikseen.

Työnvälitystoiminta merimiehille. Edustajakseen komiteaan, jonka raha-

toimikamari oli asettanut pohtimaan kysymystä työnvälityksestä merimiehille, valitsi hallitus puheenjohtajansa.

Satamalaitoksen lippu. Sitten kun oli herätetty kysymys hankkia kaupunginvaltuuston vahvistus erikoiselle kaupungin satamalaitoksen sekä sen laivojen ja alusten lipulle, päätti hallitus, puheenjohtajan ilmoittettua, että täällä tammikuun 22 ja 23 p:nä pidetyssä satamakongressissa oli tehty päätös yhteisen sinisen lipun ottamisesta käytäntöön kaikissa satamakaupungeissa, ollen lipun keskessä valkoisella pohjalla ankkuri ja kyseessäolevan kaupungin vaakuna, millaisen lipun hallitus jo aikaisemmin on ehdottanut valtuuston hyväksyttäväksi, tehdä kaupunginvaltuustolle ehdotuksen, että edellämainittu, kaupungin vaakunalla varustettu lippu vahvistettaisiin.

Kaupungin satamia koskeva julkaisu. Koska ulkomailta usein on tiedusteltu Helsingin satamaoloja, kuten satamien syvyyttä, makasiineja, kuormausta ja purkausjärjestelyjä y. m. päätti hallitus puheenjohtajan ehdotuksesta rahatoimikamarilta anoa 1,600 markan suuruisia määrärahaa 1,000 englanninkielisen julkaisun painattamista varten, joka julkaisu sisältäisi kaupungin satamia koskevat laivanvarustajille ja liikennöitsijöille mielenkiintoiset tiedot.

Helsingin sataman teknillinen tutkiminen. Venäjän sosialistisen ja federaatiivisen Neuvostovaltojen tšekäläinen kaupallinen edustaja anoi maistraatilta lupaa saada teknillisessä suhteessa tutkia Helsingin kauppasataman saadaksen selville edullisimman tavarain kuljetussuunnan tasavallasta Itämerensatamiin ja päinvastoin, mikä merkittiin.

Merimieslähetykset. Suomen Merimieslähetykseuran tekemään anomukseen saada satama-alueelle ripustaa painettuja tiedonantojaan seuran toiminnasta ja huoneistoista päätti hallitus suostua, kuitenkin ehdolla, että kysymyksessä olevat tiedonannot ripustetaan satamaliikennekonttorin tarkoitukseen osoitettamille paikoille.

Suomen satamaliitto. Sittenkun Helsingissä oli pidetty ensimmäinen yhteinen kongressi, jossa olivat edustettuina maamme satamahallinnot ja tehty päätös Suomen satamaliiton perustamisesta ehdotti hallitus kaupunginvaltuustolle että kaupunki liittyisi jäseneksi mainittuun liittoon, sekä ilmoitti samalla, että hallitus vastaisuudessa tulisi tekemään ehdotuksen jäsenmaksuksi, jota liiton hallitus ei vielä ollut lopullisesti vahvistanut. Huhtikuun 18 p:nä tekemällään päätöksellä hyväksyi kaupunginvaltuusto hallituksen ehdotuksen, mikä liitolle ilmoitettiin.

The American Association of Port Authorities. Edellämainittu yhtymä lähetti satamahallitukselle anomuksen, että hallitus liittyisi siihen, ja päätettiin, että hallituksen puheenjohtaja ilmoittautuisi kysymyksessä olevan yhtymän jäseneksi, joka yhtymä julkaisee tietoja maailman kaikista satamista. Jäsenmaksu, 10 dollaria, maksettaisiin hallituksen vuoden 1924 tarverahoista.

Valtion satamakomitea. Koska valtion asettama komitea, joka tutki sellaisia valtakunnan satamia, jotka kehittyäkseen vaativat valtiolaitoksen avustusta, nähtävästi ei aikonut tutkia Helsingin satamia, päätti hallitus anoa, että jäsen, herra Ramsay, joka myöskin oli mainitun komitean jäsen, siellä ottaisi kysymyksen käsiteltäväksi. Luultavasti tämän johdosta ilmoitti komitea haluavansa käydä kaupungin satamissa tutustuakseen satamaoloihin, ja olivat myös mainitun komitean jäsenet puheenjohtajan ja rakennuskonttorin satamarakennusosaston päällikön johdolla olleet tilaisuudessa tarkastamaan kaupungin kaikki satamat.

Ulkolaisten vierailuja. Göteborgin vapaasataman johtaja S. Isberg ja satamainsinööri A. Lind kävivät Helsingissä syyskuun 6, 7, 8 p:nä ja antoi

kaupunginjohtaja satamahallituksen tehtäväksi ottaa nämä kaupungin vieraat arvokkaasti vastaan.

Satamakongressi. Hafenbautechnische Gesellschaftilta Hampurissa saapui kutsu Regensburgissa toukokuun 25 ja 26 p:nä 1923 pidettävään kongressiin, mutta päätti hallitus, että se ei aiheuttaisi mitään toimenpidettä hallituksen puolelta.

Satamalaitoksen vuoden 1924 tulo- ja menoarvio. Rahatoimikonttoriin lähetettiin satamahallituksen ja sen alaisten konttorien perusteltu budjetti-ehdotus vuodeksi 1924.

Tämän yhteydessä käsiteltiin satamaliikennekonttorin tekemä esitys satamakonstaapeli K. T. Fagerströmin virka-ajasta ja ikäkorotuksista ja päätti hallitus, että Fagerströmin vakinainen virka-aika laskettaisiin loka-kuun 1 p:stä 1917, joten hänelle kuuluu kaksi ikäkorotusta mainitusta päivästä vuonna 1923, josta oli kirjeellisesti ilmoitettava rahatoimikonttoriin. Tarkastuskonstaapeli J. M. Helinin tekemä palkankorotusanomus jätettiin huomioonottamatta, koska hänen palkkansa oli jo otettu satamaliikennekonttorin menosääntöön 150 markalla kuukaudessa korotetuin määrin.

Työpäällikkö Randelin teki suullisesti selkoa satamarakennustöistä, jotka vuonna 1924 olisi teetettävä, ja hyväksyi hallitus pääasiassa ehdotukset. Tässä yhteydessä annettiin herra Randelinin toimeksi kaupungin yleisten töiden hallitukselle suullisesti esittää satamahallituksen yksimielisen anomuksen, että Katajanokalle rakennettaisiin ainakin väliaikainen kappaletavara-asema, sekä, että hankittaisiin ainakin 4 nostokurkea, jonka ohella hallitus lausui toivomuksen, että Katajanokan päässä oleva rumentava rantakaistale laitettaisiin kuntoon sekä teetettäisiin väliaikainen hiilisilta hallituksen aikaisemman ehdotuksen mukaisesti, mutta että työt Merholmassa, kun tilusten vaihto valtion ja kaupungin välillä on ratkaisematta, jätettäisiin toistaiseksi, sekä että ryhdyttäisiin ainoastaan sellaisiin töihin, jotka voitaisiin pian suorittaa loppuun, ja joista kaupungille olisi tuloja. Myöskin annettiin herra Randelinin toimeksi laatia ehdotus Sörnäsän sataman aitaamisesta.

Sitten lähetti työpäällikkö otteen kaupungin yleisten töiden hallituksen vuoden 1924 menoarvion luvuista Satamat ja Rantatiet, sekä ilmoitti, että mainittu hallitus oli ehdottanut 2,200,000 markan suuruisen määrärahan Katajanokalle rakennettavaa kappaletavaramakasiinia varten.

Kun oli saapunut ilmoitus, että rahatoimikamari satamahallituksen ja sen alaisten konttorien vuoden 1924 budjetin ensimmäisessä käsittelyssä ei ollut hyväksynyt hallituksen ehdotusta 20,000 markan myöntämisestä sen arvaamattomiin menoihin ja ehdotuksia hallituksen sihteerin ja kanslia-apulaisen sekä yllämainitun tarkastuskonstaapelin palkkojen korottamisesta ei ole otettu käsiteltäväksi, koska kaupunginvaltuusto ei ollut vahvistanut mainittuja korotettuja palkkauksia, päätti hallitus kirjelmällä kaupunginvaltuustolle ehdottaa kysymyksessä olevien korotusten myöntämistä.

Budjettikäsitteilyn yhteydessä oli rahatoimikamari esittänyt vaatimuksen satamakannantakonttorin eräiden virkain sopivammiksi nimityksiksi, ja päätti hallitus lähettää rahatoimikamarille ehdotuksen kysymyksessä olevain virkain nimenmuutoksiksi.

Satamaliikennekonttorin vuodelta 1923 antama kertomus oli seuraava:
Helsingissä kävi vuonna 1923 5,517 rannikkolaivaa, edustaen 283,758 nettorek. tonnia, sekä 2,032 ulkomailta tullutta laivaa, jotka edustivat 926,177

nettorek. tonnia, eli yhteensä 7,549 laivaa, jotka edustivat 1,209,935 nettorek. tonnia, mihin tulee lisäksi viikottain maksavia höyry- ja moottorialuksia, joiden tonniluku oli 19,260 nettorek. tonnia, joten siis Helsingin satama-alueella käyneiden laivojen koko nettorekisteritonniluku oli 1,229,195.

Ylläolevasta ilmenee, että liikenne kertomusvuonna oli erittäin vilkas, huolimatta siitä, että se oli keskeytyneenä helmikuun 19 p:stä, jolloin jäänmurtaja Sampo auttoi viimeiset alukset satamasta huhtikuun 8 p:än, jolloin jäänmurtaja Sampo jälleen avasi liikenteen auttaen satamaan höyrylaiva Poseidonin.

Vuoden varrella avusti satamajäänsärkiä Hercules 102 laivaa laitureista ja laitureihin eri satamissa, josta ilmenee miten välttämätön satamajäänsärkijä on. Kustannukset Herculeksesta nousivat 191,452: 66 markkaan, myönnetystä 300,000 suuruisesta määrärahasta jäi siis säästöä 108,547: 34 markkaa, riippuen siitä, että liikenne loppui aikaisemmin kuin budjettia laadittaessa laskettiin.

Vuoden aikana ei rakennettu mitään uusia laitureita, mutta töitä Länsi-satamassa jatkettiin. Sörnäsän länsisilta korjattiin perinpohjin ja saman sataman raidelaitteita parannettiin järjestämällä kaksi uutta vaihdetta samalla kuin Masut silta pitennettiin 15 metrillä ja korjattiin perinpohjin, mitkä toimenpiteet suuresti helpottivat sataman liikennettä. Eteläsatamassa vedettiin pistoraide Katajanokan makasiinien n:o:jen 10 ja 11 pohjoispuolelle sekä rakennettiin yhdysraide makasiinien n:o 9 luo ja 2 uutta vaihdetta, mikä tuntuvasti helpotti vaunujen vaihtoa laiturilla.

Työ satamissa sujui pääasiassa tasaisesti, suuremmitta tukkeuksista, lukuunottamatta viime päiviä joulukuussa, jolloin joulunpyhien johdosta sattui tilapäinen laivojen ja kuormien kasaantuminen.

Satamakannantakonttorin vuodelta 1923 antama kertomus oli seuraavaan sisältöinen:

Kertomusvuonna pantiin maksettavaksi kaupungille tulevia tuulaaki- ja liikennemaksuja yhteensä ¹⁾ 14,602,689: 04 markkaa, siitä pääkonttorissa 7,167,191: 08 markkaa, haarakonttorissa I 2,832,958: 79 markkaa, haarakonttorissa II 2,556,082: 25 markkaa ja haarakonttorissa III 2,046,456: 92 markkaa. 1923 vuoden tulosääntöön merkittyyn määrään verrattuna maksullepano osoittaa 3,397,389: 04 markan ylijäämää, sekä 1922 vuoden maksullepanoon verrattuna 3,215,100: 21 markan lisäystä.

Helsinkiin osoitettujen samoinkuin kaupungista lähtevien tavarain maksettavaksi pantu tuulaakimaksu, joka vastaa 2 % samojen tavarain tullimaksuista, nousi 7,954,145: 15 markkaan, mistä 7,901,020: 40 markkaa oli tuulaakia saapuneesta ja 53,124: 75 markkaa lähtevästä tavarasta. Verrattuna 1923 vuoden tuloarviossa tuulaakimaksuista kertyväksi arvioituun tuloon maksullepano osoitti tuntuva ylijäämää, n. 2,000,000 markkaa, johtuen osaksi muutetusta tullitaksasta, mutta myöskin Helsingin lisääntyneestä kauppaliikenteestä, varsinkin tuonnista. Edelliseen vuoteen verrattuna maksullepano osoitti 1,967,073: 06 markan lisäystä.

Maksettavaksi pantujen liikennemaksujen määrä osoitti vuonna 1923 edelliseen vuoteen verrattuna 988,274: 62 markan lisäystä ja oli 4,408,672: 32

¹⁾ Tähän ei sisälly tuulaakimaksuja Helsinkiin meritse tulevista ylämaan kaupunkiin osoitetuista tavaroista, jotka tilitettiin rahatoimikonttoriin.

markkaa, siinä maksuja saapuvasta tavarasta 3,922,890: 47 markkaa, ja vientitavarasta 387,318: 55 markkaa, sekä rannikkoliikennemaksuja 98,463: 30 markkaa.

Makasiinivuokria pantiin maksettavaksi yhteensä 291,877: 95 markkaa budjetissa arvioidun 300,000 markan sijasta.

Maksettavaksi pantuja satamamaksuja oli vuonna 1923 kaikkiaan 1,211,702: 55 markkaa budjetissa arvioidun 1,000,000 markan sijasta. Edelliseen vuoteen verrattuna osoitti maksullepano 149,701: 60 markan lisäystä.

Nostokurkimaksuja pantiin maksettavaksi yhteensä 66,185 markkaa arvioitujen 70,000 markan ja vuonna 1922 kannettujen 69,195 markan sijasta.

Punnitusmaksuja satamakonttorin vaa'alla punnituista tavaroista pantiin maksettavaksi 3,175: 97 markkaa.

Elinkeinomaksuja, joita kannetaan maahan tuotuja ruokatavaroita laivasta myyviltä ulkomaalaisilta pantiin maksettavaksi 34,798: 95 markkaa. Vuonna 1922 kannettiin niitä ainoastaan 23,797: 35 markkaa.

Maksettavaksi pantuja vesimaksuja oli yhteensä 286,144: 35 markkaa budjetissa arvioidun 126,800 markan sijasta.

Maksettavaksi pannut sijavuokrat nousivat kertomusvuonna 244,788: 80 markkaan arvioidun 220,000 markan sijasta.

Oikeudesta harjoittaa kalastusta kaupungin vesialueilla pantiin maksettavaksi kalavesimaksuja yhteensä 2,698 markkaa vuoden 1922 2,498 markan sijasta. Kaupungin satamajäänsärkijän kaupungissa käyneille aluksille antamasta saattamis- ja hinausavusta kannettiin maksuja yhteensä 98,500 markkaa.

Tullikäsitteystä erillään tapahtuvan tavarain punnituksen toimitti vaakamestari 22 vaakaajan avustamana. Vaakamestaria käytti vuoden varrella 43 eri liikettä, jolloin eri tavaralajeja punnittiin 47,824 tonnia. Näiden punnitusten tuottama bruttotulo oli 113,125 markkaa, mistä vaakaajain osalle tuli 78,750 markkaa ja vaakamestarin osalle 34,375 markkaa. Vuokra-avustuksena suoritettiin vaakamestarille 1,200 markkaa.

Kertomusvuonna maksettavaksi pannuista maksuista, 14,602,689: 04 markasta, kertyi samana vuonna 14,469,487: 19 markkaa, eli 99.1 %. Jo vuoden 1924 ensimmäisenä kuukautena maksettiin 64,413: 20 markkaa. Maksullepanoon verrattuna on siis kannantaa pidettävä erittäin tyydyttävänä.

Vuoden varrella maksettavaksi pantuja maksuja lyhennettiin 2,942: 10 markalla. Lähetettyjen laskujen luku oli 163,509.

Kertomusvuoden alkaessa oli edelliseltä vuodelta perimättä 156,385: 00 markkaa, mistä määrästä vuoden varrella kertyi 140,760: 10 markkaa ja lyhennettiin 2,831: 15 markkaa, joten vuoden 1923 päättyessä edelliseltä vuodelta perimättömiä maksuja oli jäljellä 12,794: 55 markkaa.